

РЕШЕНИЕ

№ 4595

гр. София, 10.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 30.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Илияна Янева, като разгледа дело номер **4173** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на С. С. Т. от В. Т. срещу решение на директора на ТП на НОИ С.-град № 1040-21-297/12.04.2022 г., потвърждаващо разпореждане №РВ-3-21-01074890/15.02.2022 г. на за ръководител на контрола по разходите на ДОО, с което на основание чл. 114 ал.2 т.2 и ал. 3 от КСО, на С. Т. е разпоредено да възстанови добросъвестно полученото парично обезщетение при нетрудова злополука за периода от 23.11.2018 г. до 20.02.2019 г. в размер на 5015,70 лв.

В жалбата се съдържат оплаквания за постановяване на оспореното решение и на потвърденото с него разпореждане при допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, в противоречие и при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят твърди, че неправилно и необосновано решаващият административен орган е приел, че са налице нормативно регламентирани предпоставки по чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО за възстановяване на добросъвестно получени суми за осигурителни плащания, поради представени нови документи и данни, които имат значение за определяне на правото, размера и срока на изплащане. Твърди, че преди да се изплатят обезщетения по редовни и валидни болнични листове, които не са оспорени

от органа, е следвало същият да извърши проверка, а не да се позовава на своето бездействие към този момент и едва две години по-късно, в резултат на извършена проверка на осигурителя да поддържа, че за Т. са подадени данни по чл.5 ал.4 от КСО без правно основание, като прехвърли негативните последици от незаконосъобразни действия на работодателя върху него. Поддържа, че доколкото от представените още в хода на административното производство документи, по несъмнен начин се установява валидно възникнало и съществувало трудово правоотношение между него и работодателя, доколкото трудовият договор не е обявен за недействителен по чл. 74 от КТ, неправилни са изводите на органа, че жалбоподателят няма качество на осигурено лице по смисъла на § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО във връзка с чл. 10, ал. от КСО. Сочи, че извън правомощията на НОИ да извършва анализ на дейността на дружествата, релевира липса на доказателства за неупражняването на труд, както и че не следва да носи отговорност за допуснати нарушения от страна на работодателя, неучастие в извършената проверка на осигурителя. Изтъква, че неправомерно му е бил наложен заповед за блокиране на банковата сметка в Ю. България АД преди изтичане на срока за доброволно изпълнение, след това е премахната, но таксата на банката е останала за негова сметка.

По изложени в жалбата съображения е направено искане да бъде отменено оспореното решение на Директора на ТП на НОИ-С. град и на потвърденото с него разпореждане на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО. Претендират се и сторените по делото разноски за заплатени такси за обслужване на заповед.

В проведеното открито съдебно заседание Т. поддържа изцяло подадената жалба и направените в нея възражения и искания.

Ответникът по жалбата – директор на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С. град, се представлява от юрк П., който оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

В хода на съдебното производство са разпитани двама свидетели, които дават показания относно полагането на труд от страна на жалбоподателя по време на обучението му в В. университет. Снети са обяснения и от жалбоподателя на основание чл. 176 от ГПК. С оглед допуснатото оспорване по реда на чл. 193 от ГПК е изготвена СГЕ за доказване автентичността на подписите, положени за работодател, видно от заключението на която подписите върху Трудова книжка, трудов договор между „Ско-11“ ЕООД и С. Т., допълнителни споразумения към договор, заповед за прекратяване на трудово правоотношение и заповед на основание чл. 120 от КТ са положение от работодателя Г. М. Г..

Въз основа на съвкупната преценка на представените по делото доказателства, съдът приема за установено следното от фактическа страна по административно-правния спор:

От 02.07.2018г. Т. е назначен по трудово правоотношение в дружеството „СКО-11“ ЕООД [ЕИК] /приложена е трудова книжка, трудов договор № 10 от 02.07.2018г. с уговорено основно трудово възнаграждение в размер на 2000лв., допълнителни споразумения към трудов договор/ и осемчасов работен ден. Договорът е прекратен със заповед за прекратяване на трудовото правоотношение на 01.04.2020г./л.74/ Жалбоподателят извършвал дейност на длъжност „оперативен счетоводител“, като за квалификацията си представя диплома за средно образование, издадена от Финансово-стопанска гимназия „Интелект“ [населено място], специалност „Икономика и мениджмънт“, от която е видно, че е изучавал дисциплини „обща

теория на счетоводната отчетност“, „икономика на предприятието“, „счетоводство на предприятието“, „статистика“, „финанси“, „финансово икономически анализ и контрол“, „компютърна обработка на финансова-счетоводната информация“ и др. През същия период, Т. работил по друг трудов договор – от 28.06.2018г. до 24.09.2018г. и от 01.07.2019г. до 30.09.2019г. с „Актив- 02“ на длъжност „спасител“ в Аквапарк [населено място], също на осемчасов работен ден, както и за част от периода в „К2 подови настилки“ ЕООД.

По реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО от „СКО-111“ ЕООД са подадени данни за С. Т., поради извършване на трудова дейност на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО. От осигурителя също са представени удостоверения съгласно приложение № 9 от НПОПДОО, относно правото на парично обезщетение по постъпили в Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им / ЕРБЛРО / болнични листове по реда на чл. 2, ал. 1 и 3 от Наредбата за реда за представяне в НОИ на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, за С. С. Т., ЕГН [ЕГН], като осигурено лице по чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО, както следва: болничен лист №Е20183114478 за периода от 23.11.2018 до 22.12.2018г.вкл., №Е20183114812 за периода от 23.12.2018г. до 21.01.2019г.вкл, №Е20196046211 за периода 22.01.2019г. до 20.02.2019г. вкл. С оглед подадените данни по чл. 5 ал.4 от КСО по цитираните болнични листове са изплатени на жалбоподателя парични обезщетения за временна неработоспособност за 57 дни, в общ размер на 5 015,70лв. Сумите по горепосочените болнични листи са изплатени на лицето.

Във връзка с осъществяване на контрол по спазване на осигурителното законодателство, от страна на контролните органи при ТП на НОИ С. град е извършена проверка по разходите на ДОО на „СКО-111“ЕООД,[ЕИК], завършила с констативен протокол №КВ-5-21-00855242/16.12.2020г. Не е установен контакт с едноличния собственик и управител на дружеството- Г. М. Г.. За същия е получена информация, че не се намира на територията на страната. Относно извършваната търговска дейност на дружеството и трудовата дейност на работниците и служителите и разгледаните в цялост факти и обстоятелства е направен извод, че не е извършвана търговска дейност, определяща наемането на работници и служители и тяхното осигуряване. Проверката е установила, че за периода от 2017 до 2020г. дължимите осигурителни вноски за ДОО на дружеството не са преведени. Изпратени са задължителни предписания за заличаване на подадените данни по чл. 5 ал.4 от КСО на наетите от дружеството лица, вкл. за С. Т., които са връчени на Царина П. –упълномощено лице и са влезли в законна сила на 01.07.2021г. Предвид неизпълнението им, данните са служебно заличени, като неоснователно подадени от осигурителя „СКО-111“ ЕООД.

Административното производство е извършено по данните, налични в информационната система на НОИ и извършената проверка в ТД на НАП. Изводите на контролния орган от извършената проверка и с оглед на липсата на трудово правна документация са, че дружеството не е извършвало стопанска дейност по смисъла на Търговския закон и Закона за счетоводството, и съответно, лицата за които са подавани данни по чл. 5, ал. 4 за горепосочения период не са осигурени лица на основание чл. 10 от КСО и § 1, т. 3 от ЗДР на КСО.

С Разпореждане №РВ-3-21-01074890 от 15.02.2022 г., издадено от за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С. град/лист 18/, на основание чл. 114, ал. 2, т. 2 и ал. 3 от КСО, на Т. е разпоредено да възстанови добросъвестно полученото

парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване за периода от 23.12.2018 г. до 20.02.2019г. в размер на 5 015,70лв. лева, отпуснато и изплатено във връзка с представени 3 бр. болнични листове. В законоустановения срок по чл. 117, ал. 2, т. 2 от КСО, постановеното разпореждане е оспорено от Т. пред Директора на ТП на НОИ С. град.

С обжалваното Решение № 1040-21-297/12.04.2022г., постановено в производство по чл. 117 от КСО, Директорът на ТП на НОИ С. град, е отхвърлил като неоснователна подадената от С. Т. жалба и е потвърдил като правилно и законосъобразно Разпореждане № РВ-3-21-01074890 от 15.02.2022г. от за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С. град.

Решаващият административен орган е възприел изцяло мотивите, изложени в Разпореждане №РВ-3-21-01074890 от 15.02.2022 като са разгледани и нормативно регламентиранията условия за възникване на осигуряването, неговото прекъсване и прекратяване, както и изискванията и реда за отпускането, изчисляването и изплащането на паричните обезщетения за временна неработоспособност. Направен е анализ на приложимия материален закон, както и на установените факти по преписката, като е прието, че служебното заличаване на данни представлява ново обстоятелство, което правилно е прието като основание за издаденото разпореждане за възстановяване на сумата. Обсъдени са приложените от упълномощеното лице писмени доказателства.

По тези съображения е потвърдено като правилно и законосъобразно разпореждането на за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С. град, за възстановяване от жалбоподателя, на основание чл. 114, ал. 2, т. 2 и ал. 3 от КСО, на добросъвестно полученото парично обезщетение при нетрудова злополука за периода от 23.12.2018 г. до 20.02.2019г. в размер на 5 015,70лв. лева.

Представени и приети като доказателства по делото са документите, съдържащи се в административната преписка по издаване на оспореното решение на Директора на ТП на НОИ – С. град и на потвърденото с него разпореждане. Като доказателства са приети и представените от жалбоподателя писмени доказателства.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства във връзка с направените в жалбата оплаквания, доводите и становищата на страните и като извърши цялостна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146 от АПК, намира за установено следното:

Оспорването, като направено от легитимирано лице с правен интерес, в законово установения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО и против акт, подлежащ на съдебно обжалване и контрол за законосъобразност, е процесуално допустимо.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Оспореното Решение на директора на ТП на НОИ С.-град № 1040-21-297/12.04.2022 г., с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-21-01074890/15.02.2022 г. на за ръководител на контрола по разходите на ДОО е постановено от материално и териториално компетентния по смисъла на чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "д" от КСО административен орган - директор на ТП на НОИ – С. град, в предвидената в чл. 59, ал. 2 от АПК форма и съдържа фактическите и правни основания за неговото издаване.

Съдът не установи допуснати в хода на административното производство по издаване

на обжалваното решение и на потвърденото с него разпореждане съществени нарушения на административно-производствените правила. Не се споделят възраженията на жалбоподателя, свързани с неучастието му в производството за проверка по разходите на ДОО на дружеството, при което правилно органът е отбелязал, че страна е единствено самото дружество.

Основният спорен въпрос по делото се свежда до това, дали са налице законовите предпоставки, съдържащи се в нормата на чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО, за възстановяване на полученото от жалбоподателя Т. парично обезщетение при нетрудова злополука, изплатено във връзка с издадени три болнични листа и съответно дали правилно е ангажирана отговорността му с оглед фактическите установявания на административния орган. За да разреши така повдигнатия спор, съдът на първо място е необходимо да установи правната рамка, в която се развиват обществените отношения, свързани с възникването и наличието на социално осигуряване, редът за отпускане, изчисляване и изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност, както и юридическите факти, осъществяването на които законодателят свързва с възникването на отговорността за възстановяване на вече получените от лицата осигурителни плащания в хипотезата на чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО.

Съобразно разпоредбата на чл. 54к от КСО /в ред. в сила от 01.01.2018 г./ отпускането и изчисляването на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане и за отглеждане на малко дете и помощите от държавното обществено осигуряване се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и чл. 33, ал. 5, т. 12, както и на данните, декларирани в подадените документи за изплащане на обезщетенията и помощите от държавното обществено осигуряване при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет - Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване /НПОПДОО/. Според нормата на чл. 1, ал. 2 от НПОПДОО преценката на правото и определянето на размера на паричните обезщетения и помощите по ал. 1 от наредбата се извършва въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, като се използват и данните от регистъра на осигурителите и самоосигуряващите се лица, регистъра на приходите от осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, регистър "Трудови договори", регистър "Пенсии", регистър "Трудови злополуки", регистър "Професионални болести", регистър "Парични помощи за профилактика и рехабилитация" и от регистър "Парични обезщетения и помощи от ДОО", както и данните от удостоверенията по чл. 8, 9 и чл. 11, ал. 1 и 2 от наредбата. В този смисъл преценката на правото на парично обезщетение се извършва от компетентния административния орган на база данните, съдържащи се в посочените източници на информация. Съдът намира за неоснователни възраженията, че органът не може да анализира дейността на дружеството-осигурител, както и че без трудовият договор да е обявен за недействителен изводите в оспореното решение и потвърденото разпореждане са незаконосъобразни, доколкото анализа на тези данни са в кръга на компетентността на органа и могат да служат за преценка на правото на обезщетение, без да е нужно съд да изследва действителността на договора. От друга страна действителността на договора не е идентично понятие с понятието „осигурено лице“, което именно е предмет на изследване в административното производство.

Както беше посочено в конкретният случай административното решение за възстановяване на добросъвестно получено от Т. ПОВН се основава на нормативно регламентираната хипотеза по чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО - нови данни, които имат значение за определяне на правото, размера и срока на изплащане на обезщетението. С оглед разпоредбата на чл. 40, ал. 1 от КСО, такива релевантни данни биха били данните досежно осигурителния статус на лицето от гл. точка качеството му на осигурено лице към деня на настъпване на нетрудовата злополука. Съобразно предвидения в чл. 54к от КСО и чл. 1, ал. 2 от НПОПДОО ред за отпускане и изчисляване на паричните обезщетения, преценката за правото на парично обезщетение и определянето на неговия конкретен размер се извършва от административния орган на база данните, съдържащи се в посочените източници, между които са и данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО – данните, предоставящи информация и реално отразяващи осигурителния статус на лицата. Липсата на данни за налично социално осигуряване за лицата би обусловило извод за липса на правно основание за изплащане на съответното парично обезщетение. В този смисъл извършването след изплащането на ПОВН заличаване на осигурителна информация /на данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО/, по принцип би релевирало наличието на хипотезата на чл. 114, ал. 2, т. 2 - нови данни, относими към правото, размера или срока на изплащане на ПОВН.

Разпоредбата на чл. 114 от КСО регламентира възстановяването на неоснователно получени суми от ДОО за осигурителни плащания. В този смисъл независимо дали се касае за недобросъвестно или добросъвестно получени суми за осигурителни плащания, задължение за възстановяването им би възникнало само в случай, че същите са платени при липса на възникнало право за съответното осигурително плащане или при наличието на материалноправна пречка за получаване на плащането, доколкото само в тези случаи осигурителното плащане от средствата на ДОО би било недължимо /неоснователно/. Видно от мотивите на Разпореждането и на потвърждаващото го Решение на Директора на ТП на НОИ – С. град, възприетото наличие на неоснователно получени суми от жалбоподателя като парично обезщетение е обосновано със съображения, че преди и към момента на настъпване на нетрудовата злополука той не е имал качество на осигурено лице по см. § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО, с възникнало и съществуващо осигуряване съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО.

Нормата на чл. 10, ал. 1 от КСО урежда, че осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват

трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. Легална дефиниция за понятието "осигурено лице" е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от КСО (бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.), според която "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски; осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1-3 и 5 от КСО. В практиката си Върховния административен съд трайно приема, че от съдържанието на цитираното определение за осигурено лице следва, че едно от условията, на които е необходимо да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е то да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО (в този смисъл са решение № 314/2016 г. по а. д. № 3171/2015 г. на ВАС, решение № 211/2016 г. по а. д. № 3681/2015 г. на ВАС, решение № 292/11.01.2017 г. по а. д. № 14312/2015 г. на ВАС, решение № 220/2014 г. по а. д. № 12497/2013 г. на ВАС и други). Следователно наличието на трудов договор само по себе си не е достатъчно, за да възникне осигурително правоотношение с произтичащите от него права на обезщетение, тъй като липсва идентичност между трудовото и осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение обикновено води до възникване на осигурително правоотношение, но не винаги. Лицето трябва реално да осъществява трудова дейност в рамките на това правоотношение. Респ. ако лицето не е извършвало трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване, то няма посоченото по-горе качество и не може да получава претендираните осигурителни плащания. Доказателствената тежест за установяване на реално положение труд е на самото лице /така Решение № 2524 от 18.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 12220/2019 г. /. Жалбоподателят не е провел успешно пълно и главно доказване на относимия доказателствен факт, а именно,

че реално е осъществявал трудова дейност в полза на процесното дружество.

На първо място при реално осъществявана дейност на зетото лице като „оперативен счетоводител“, същият не би могъл в посочения период да работи по друг трудов договор при осемчасова заетост като спасител. Правилни са изводите на органа и относно представените фишове за заплати, подписани единствено от самия жалбоподател, както и относно представена от него разписка от 04.05.2020г., също носеща само неговия подпис. Обосновани са и изводите относно установените факти, свързани със осигурителя.

Разпитаните свидетели не разколебават изводите на органа, доколкото те не са били заети към процесното дружество лица и излагат данни, които не биха могли категорично да се свържат със трудова заетост на Т. към „СКО-111“ ЕООД. Същият извод се отнася и до представената в хода на съдебното дирене СГЕ. Въпреки заключението, че подписите под изследваните документи са автентични и принадлежат на управителя на дружеството, то това обстоятелство не води до еднозначен извод за реално осъществявана трудова дейност.

Неоснователни са възраженията, че поради нарушения от страна на осигурителя, жалбоподателят носи негативните последици. В случая липсата на активност от страна на дружеството за представяне на ГДД, незаплащане на осигуровки, липсата на фискални устройства, дружеството няма реализирани приходи, нито декларирани разходи и т.н. са преценени единствено в аспекта на установяване на релевантното за изплащането на ПОб обстоятелство- съществувало ли е реално полаган труд през посочения период от Т. или не, без това да означава, че неправомерно е ангажирана неговата отговорност, а доколкото то е лицето получило ПОб, то правилно, след като органът е стигнал до заключение, че липсва реално трудово правоотношение, е ангажирал Т. с възстановяване на сумата.

От всичко изложено следва, че в конкретния случай в административното производство са събрани достатъчно

доказателства, от които може да се направи изводът, че са налице материалните предпоставки обосноваващи издаването на оспорения акт, поради което следва да се приеме, че същия е издаден в съответствие с материалните разпоредби на закона. Предвид това, при спазване разпоредбата на чл. 170, ал. 1 от АПК административния орган е доказал обстоятелствата, които налагат потвърждаване на разпореждането, с което на основание чл. 114, ал. 3 от КСО е разпоредено жалбоподателят да възстанови добросъвестно полученото парично обезщетение при нетрудова злополука.

Оспореното решение е в съответствие и с целта на закона и с него не е нарушен принципа за съразмерност по чл. 6 АПК. Административният орган е упражнил правомощията си добросъвестно и справедливо, при което е постигнал целта на закона.

При така изяснената правна и фактическа страна на спора, съдът намира, че решение на директора на ТП на НОИ С.-град № 1040-21-297/12.04.2022 г., с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-21-01074890/15.02.2022 г. на за ръководител на контрола по разходите на ДОО, са правилни и законосъобразно постановени, а предявената срещу тях жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

С оглед изхода на делото, искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателно и следва да се уважи в размер на 100 лева съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК, приложим съгласно чл. 144 от АПК във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ /обн., ДВ, бр. 5 от 17.01.06 г. /.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 предложение последно от АПК, Административен съд – София град,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. С. Т. срещу Решение на директора на ТП на НОИ С.-град № 1040-21-297/12.04.2022 г., с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-21-01074890/15.02.2022 г. на

за ръководител на контрола по разходите на ДОО.

ОСЪЖДА С. С. Т. да заплати на ТП на НОИ С. - град сумата в размер на 100 /сто/ лв. представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: